

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 23 Mayıs, 1929

Sayı: 130

Bayram günleri, dünyanın bin bir türlü işleri arasında bunalan ruhların dinlendiği, sükûna kavuştuğu zamanlardır. Bayramın çocukların günü olduğunu söylerler, bu doğrudur, fakat şunu da ilâve etmek şartile: bayram günleri bütün insanların çocuklar kadar saf ve endişesiz oldukları günlerdir. Biz muhterem okuyucularımızı kutluluyor ve önümüzdeki bir çok senelerin bütün vatandaşlarımıza saadetler getimesini dileyoruz.
— HAYAT —

KURBAN

Bu hafta İslâm âleminin her tarafında milyonlarca kurban kesilecek. Milyonlarca dindar, Allahın emrine inkiyat ederek, ahiret selâmetini kazanmağa çalışacaklar. Müslümanların senenin bu haftasında semaya yükselttikleri ümit bakışını diğer dinlerden olanlar başka fırsatlarda tevcih ederler. Zira basit olsun, mütekâmil olsun diğer dinlerde de kurban etmek adettir. Hatta bazan, İlâh payesinde görülen nebat veya hayvan bizzat kurban edilir. Totem olan cinsin bereketinin temini, avda, harpte muvaffakiyet talebi, cemaat içine sokulan yeni bir uzvun taktisi kurban ile beraber olur. Ziraî faaliyetlerin başlangıcında ve sonunda zebihalar takdimi gene şarttır. Bu

şekilde kurban ayinleri mevsimden mevsime vukubulur ve içtimaî hayatın mühim safhalarının iptida ve intihasını işaret eder.

Bütün bir kavmin topuna şamil dinlere yükseldikmi, mevsimden mevsime ve ziraat ameliyelerine merbut olarak yapılan ayinler, kavmin ilahları şerefine daha fazla ihtişam ve servet kazanıyor. Adî ve fevkalâde fırsatlarda, bu ilahların himayesini elde etmek için pek çok kurban taktim olunuyor. Yalnız alemşumul dinlerde, bilhassa İslâmda, ferdin ahiretteki selâmeti düşüncesi dinî şuurun ilk safını kaplamış olduğundan kurban men-sekinin içtimaî mahiyeti daha az göze çarpar.

Bu takdimlerden gaye ne? Bazı cemiyetlerde hemcinsin yenilmesine kadar varmış olan bu külfetleri ve ayinleri insan neden ihtiyar ediyor? İlk nazarda ve basit bir mantıka tabi olarak şu cevabı vermek mümkündür: insanlar bu fedakârlıklara katlanıyorlar, çünkü, karşılık olarak bir menfaat ummaktadırlar. Bazan tahtında kalarak, tabii bir ölümle, ihtiyarlığından dolayı hükümdar ölürse kavmin başına musibet geleceğine inanılır, buna mahal vermemek için hükümdar tebası tarafından katlolunur. Bazan kral, kavminin ve kendinin selâmeti için pek aziz bir vücudu, oğlunu kurban etmek lâzım geldiğine inanır: «Garbî Asyadaki Samî kavimlerde, umumî bir tehlike oldumu, kral, kavmin menfaatını temin için

Hafta Hâdiselerinin İntibaları

Tayyarecilikte inkilâp

Şakul istikametinde inen tayyareler: Son zamanlarda iki İtalyan mütefennini tarafından icat edilen tayyareler hava seferlerinde yeni bir yolun açılmasına sebep olmuştur. Şimdiye kadar tayyarelerin inmesi için vasi bir meydana ihtiyaç vardı. Halbuki Senyör de la Cierva'nın plânını yaptığı (Antogiro) isimindeki tayyare ufak bir sahaya şakul istikametinde inebilmektedir. Bu nevi tayyarelerde geniş, sabit kanatlar yerine hafif süratle hareketi devraniye yapan, nisbeten daha ufak müteharrik dört kanat vardır. Bunlar tayyarenin ileri doğru hareketile dönmeye başlarlar.

Başka bir italyan mühendisi Senyör V. Isacco da aynı neviden fakat müstakillen hareket eden başka bir tayyare nümunesi hazırlamıştır. (Helicogyre) ismini alan bu tayyarelerin diğerinden farkı, bunda dört kanadın, bu kanatlar dışarsına yerleştirilmiş küçük makinalar inmesile dönmesinde. Kâşifin iddiasına göre bu suretle sürati gittikçe artırmak mümkün olduğu gibi, tayyarenin, etrafı evler ve ağaçlarla ihata edilmiş bir çayıra bile kolaylıkla inmesi kabildir. Bu son nümune dört kanadın da hareketleri tamamen müstakil ve kuş kanatları gibidir. Bu nevi tayyarelerde müvazene temini ve hareketin idaresi çok

kolaydır. Şimdiye kadar iki ecebebi hükûmet bu tayyareleri orduya kabul ettiği gibi İngiltere de tecrübe yapmak üzere nümuneler hazırlamaktadır. (Helicogyre)lerin her kanadında 32 şer beygir kuvvetinde makinalar bulunduğu gibi asıl gövdede ki makina da (100) beygir kuvvetindedir. Kanatların nihayet noktalarında, makinalar için benzin depoları vardır.

Akdenizi kurutmağa çalışıyorlar

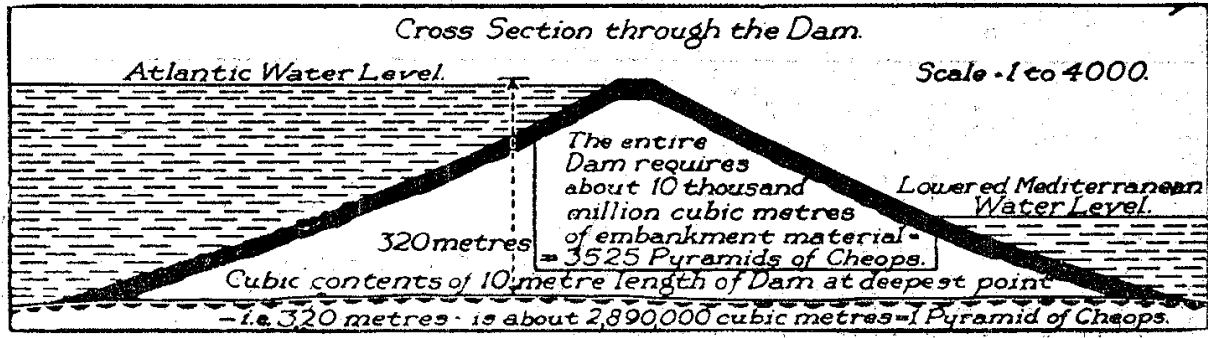
Munih'te (H. Hermann Sörgel) isminde bir zat Akdenizin bir kısmının kurutulması için bir proje yapmıştır. İlk bakışta çok garip görünen bu fikri anlamak için kendisini dinliyelim:

«Acaba din kitaplarının mevzuu bahsettiği tufanla bunun sebebi, Akdeniz üzerinde seyahat edenlerden birinin olsun hatırına gelmiş midir? Fen bu hâdiseyi şu şekilde kabul ediyor: Bundan takriben (5000) sene evel Akdenizin seviyesi, şimdikinden (100) metre kadar aşağıda idi ve bu günkü mesahasının yarısı kara halinde bulunuyordu; Avrupa Asya ve Afrika münferit kıt'alar halinde değildi. Son Cumudiye (glasye) devrinde Atlas denizinin yukarı kısmındaki buzlar erimeğe başladığı zaman aşağılara doğru hücumeden sular iç denizlere doğru akmağa başladı. İşte bu suretle seviyesi pek engin olan Akdenize

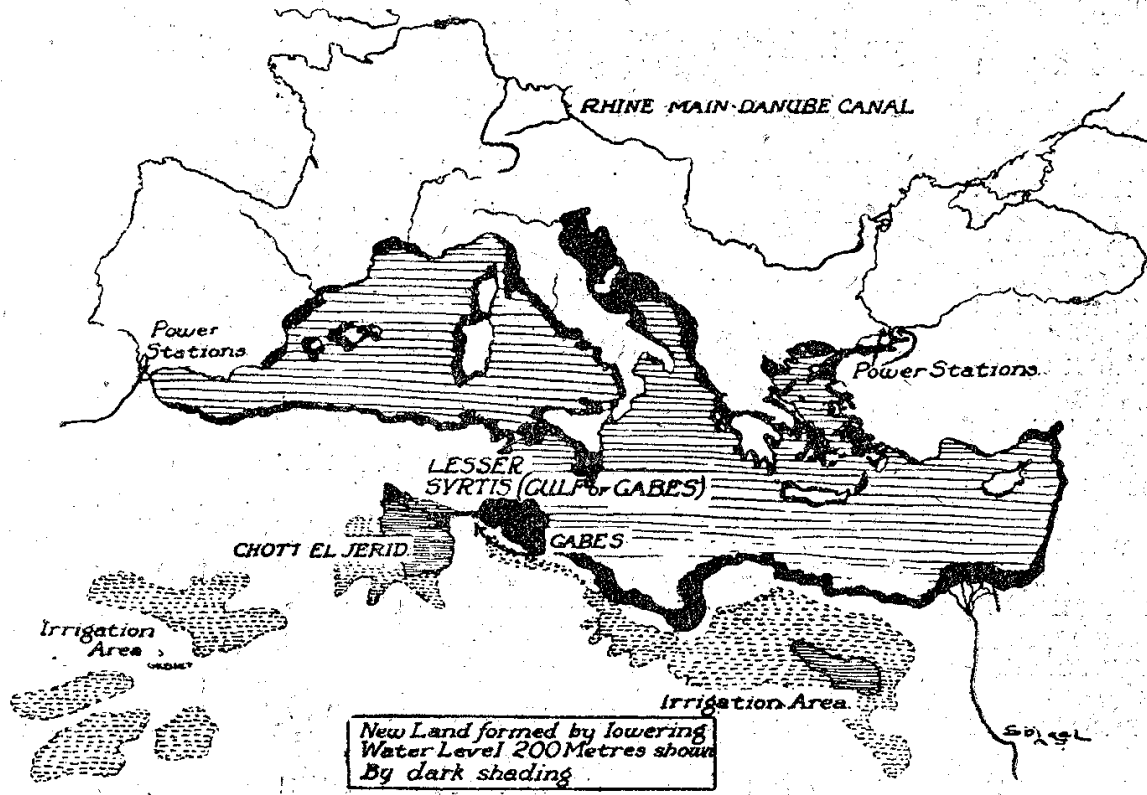
de Cebeltarik boğazından sular girerek onun bugünkü vüs'at ve şeklini almasına sebep oldu.

İşte bu noktadan asrî teknik usuller vasıtasile tufan budur. Şimdi acaba bu tabii ameliyenin aksini yaparak yeni arazi ve muazzam bir kudret (enerji) elde edemez miyiz?

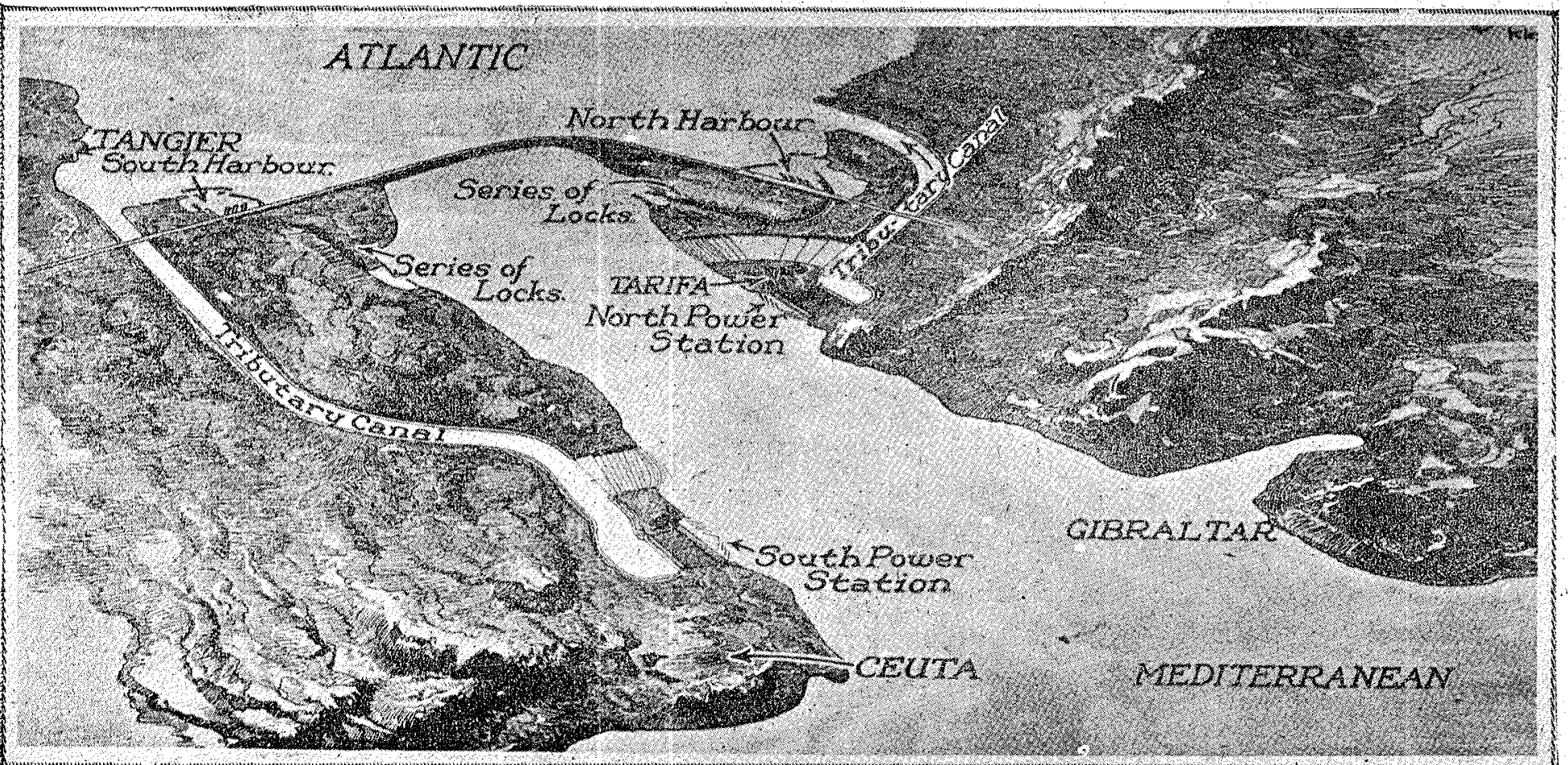
Akdeniz daima tebahhur halinde bir denizdir; yani, eğer hariçten su gelmezse bu denizin seviyesi her sene (165) santimetre alçalmaktadır. Tabahhur miktarı her sene 4144 kilometre mikâbidir. Halbuki Akdenize, her sene Atlasdenizinden (2762) ve karadenizden de (152) kilometre mikâbı su temin edilmektedir. Saniyede 92418 metre mikâbı olan bu cereyan Cebeltarik ve İstanbul buğazında bir (bent) vasıtasile tevkif edilebilir ve aynı zamanda müthiş bir su kuvveti de ele geçirilebilir. İstanbul boğazında en dar yer 600 metre, Cebeltarikta ise (1400) metredir. Ben öyle düşünüyorum ki bu iki geçidi kapatmakla hem yeni arazi kazanırız hem de, seviye farklarından dolayı, Sahrayı Kebir'i sulamağa kâfi bir su kuvveti elde ederiz. Fakat bu proje nasıl hakikat sahasına çıkarılabilir? Burada en ziyade güçlük Cebeltarik boğazı kısmındadır. Bentler bu sahanın en dar yerinde değil, en sığ yerinde yapılmalıdır ki Tanca koyu ile (Cabezos) uçurumları arasındaki kısımdır.

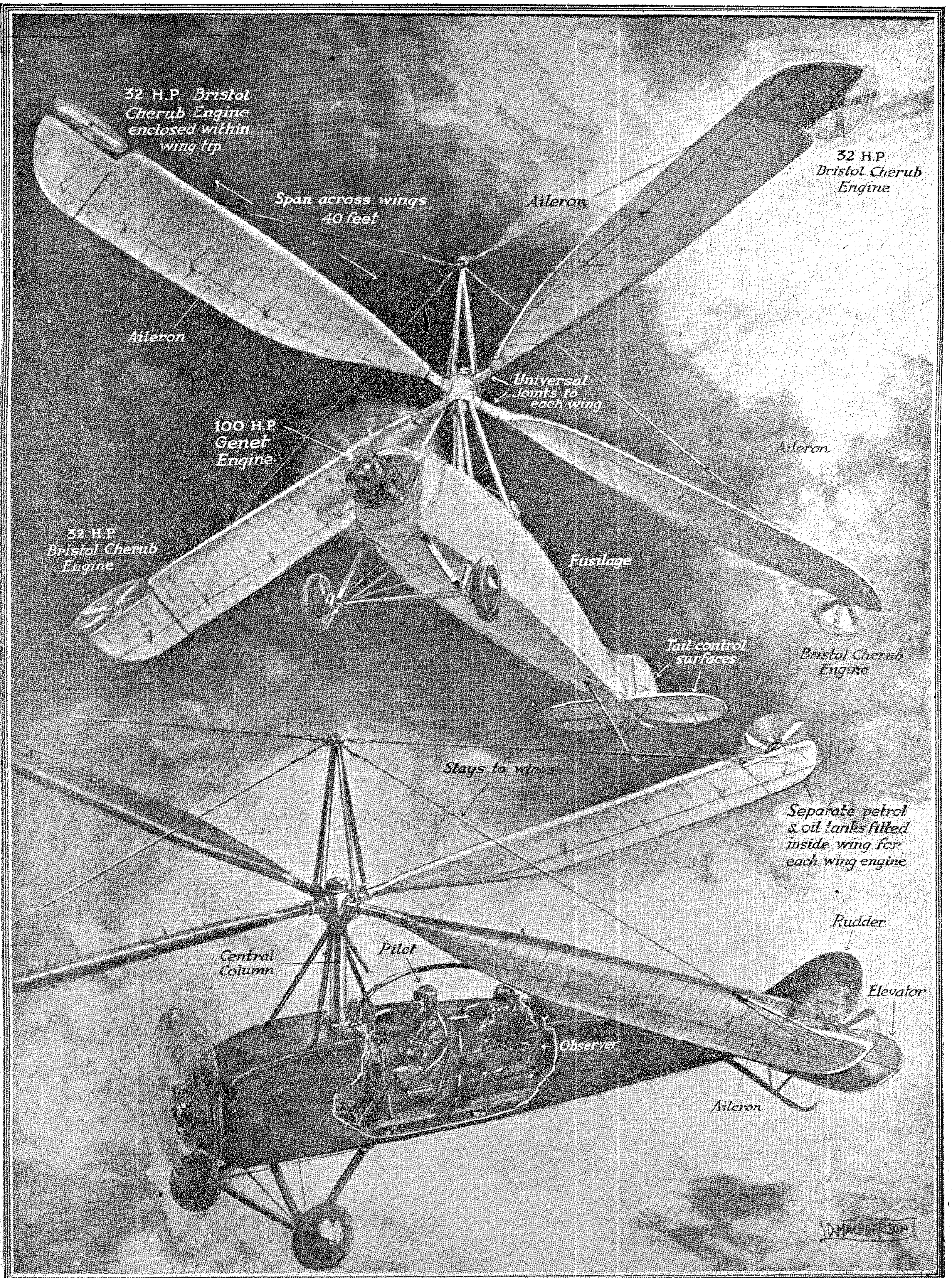
Atlasdenizi ve Akdeniz seviyeleri arasındaki fark

Akdenizde kuruyup kara haline gelecek yerlerin haritası

Akdenizi kurutma ameliyesi

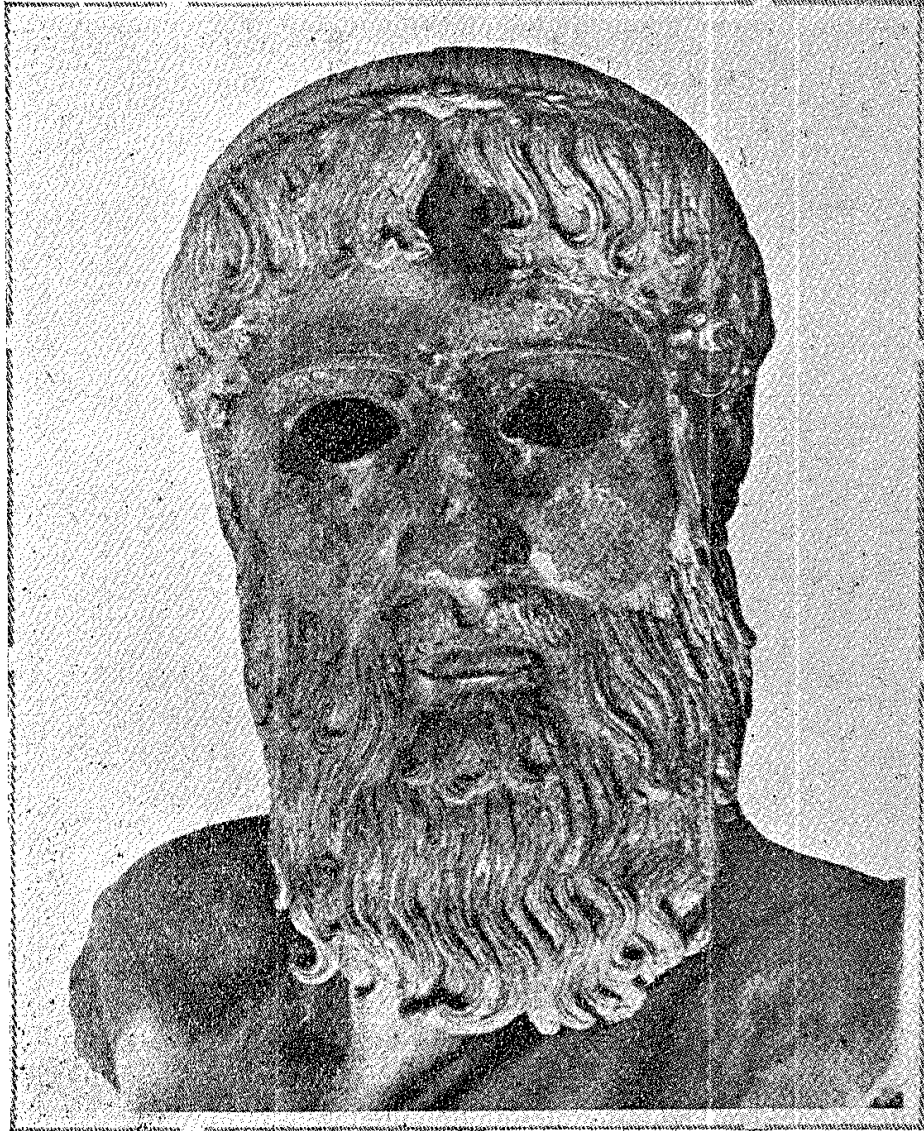
Şakulî istikamette yere inmek için en son icat edilen (Helezonî devirli) tayyare : (Helicogyre)

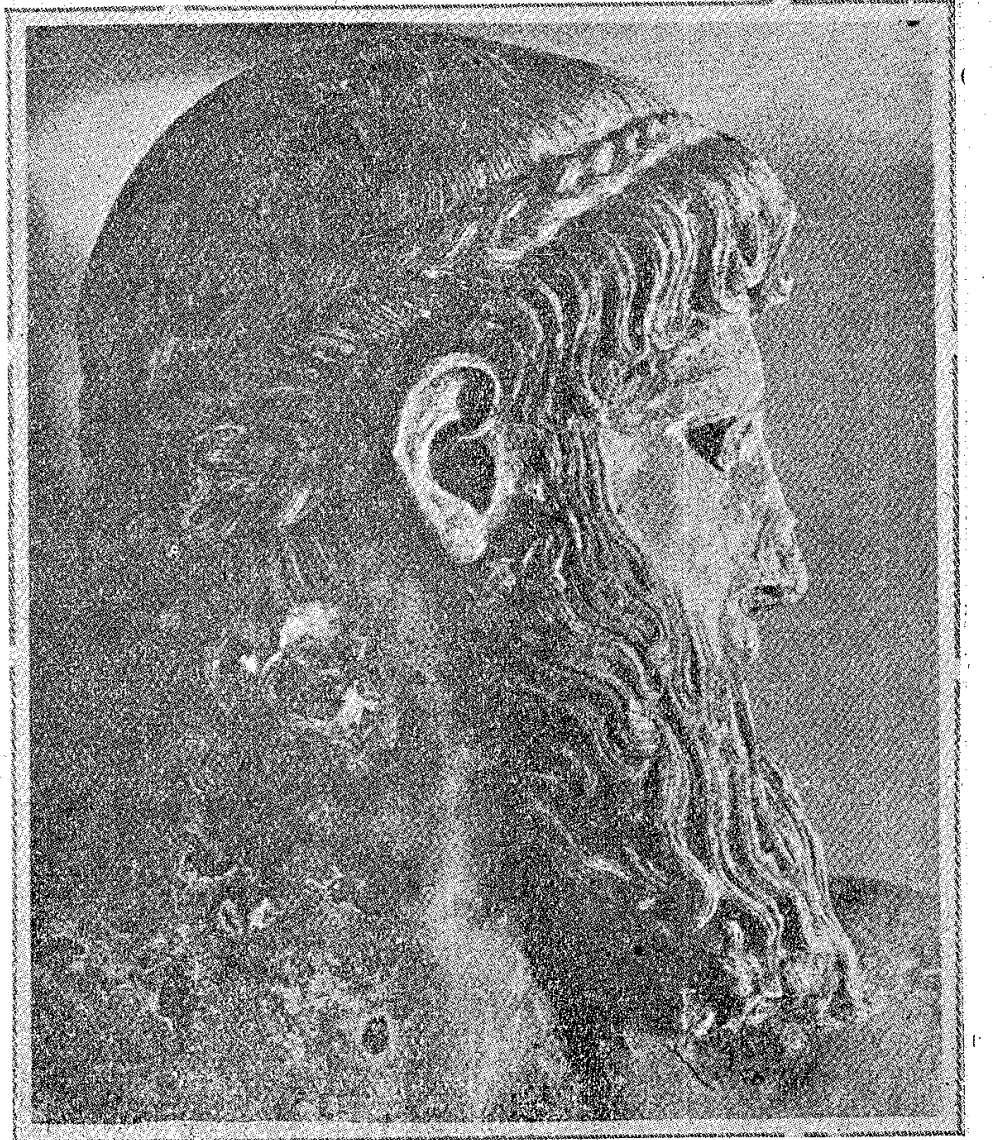
Kamçı kullanan bir çocuk heykeli.

Çocuk heykelinin başı.

"Zeus,, denizden çıkarılıp temizlendikten sonar.

*Yunanilerin en büyük ilâhı "Zeus ,,
- Yeni bulunmuştur. -*

Yukarıda 50 metre genişliğe malik bir bent vücudunda getirmek için (10,000,000,000) metre mikâbı maddei iptidaiyeye ihtiyaç vardır. Suyun süpürüp gitmesine mani olmak için iptidai maddeler büyük kıt'ada kullanılmalı ve kudret elde etmeğe yarıyacak kanallar da ameliyat esnasında yapılmalıdır. Bunda, bütün Akdeniz devletlerinin istifadesi olduğu için bu bendin müsait şerait altında yapılması da mümkündür.

Ameliyat, takribî olarak, şu şekilde yapılacaktır: İlk defa Tunus'ta (Gabes) ten dahilde, deniz sathından 29 metre aşağıda bulunan (Şattel Çerit) gölüne bir kanal açılacaktır. 200 mil murrabbai mesahasında olan bu göl (hazine) olarak istimal edilerek, Akdenizin suları tevzi kanallarına sevkedilecek, tuzu çıkarıldıktan sonra bu su, denizin seviyesi 25 metre alçalıncıya kadar - şimali Afrikanın irva ve iskasında kullanılacaktır. Bu sırada kuvvet elde etmek için, Cebeltarıktaki hazırlanan ameliyeler harekete getirilecek ve Sahrayıkebir'in diğer münasip yerleri sulanacaktır. Deniz seviyesi (200) metre alçaldığı zaman İtalya ile Tunus arasında bir (kara köprüsü) meydana çıkacak ve bu suretle Avrupa ile Afrika birleşecektir. Bilhassa, yeni elde edilen toprak çok münbit olacak ve sahildeki

arazi mevkiini elektrikle ekilmiş mahsuldar topraklara terkedecektir.

Bugün cihanın nazarıdikkati, şu üç noktadan Akdenize çevrilmektedir. 1 : Cebeltarık altından geçecek olan mutasavver tünel; 2 : Aşağı Nil havzasına (Siva vahasına) kadar sulanması; (bu kısım deniz seviyesinden 70 metre aşağıdadır.) 3 : Fas'tan Nijer ve Kongo'ya yapılan yeni şimendifer. Eğer, bu günün mühendisliğindeki terakki sayesinde, bu proje de mevkii fiile konabilirse Akdenizin kıymeti daha ziyade artacaktır. » Alman mütefekkirinin sözleri burada bitiyor.

Eski Yunan san'atına ait yeni keşifler

Son zamanlarda Adalardenizindeki Yunan adalarının birinde, denizden, san'at tarihinde hususî kıymeti haiz bronzdan bazı heykeller bulunmuştur. Bunların içinde en mühimleri sakallı bir bronz heykelle bir çocuk ve başı ve ön ayağı mevcut bir at heykelidir. Bunlardan sakallı ilâh ilk zamanlarda (Poseidon) zannedilmiştir. Poseidon, Yunan esatirinde denizilâhi olup-(Zeus) ten evvel ilk büyük ilâh olarak kabul edilen - Krons ile (Rhea) nın oğlu ve Zeus'in kardeşidir. Amphitrite, Poseidon'un karısı olup çok defa denizin remzi olarak kullanılmıştır. Poseidon'un yarattığı

iddia edilen at ile Yunus balığı ve çamağacı, yunanlılarca, ona izafeten mukaddes addedilmiştir. Deniz üzerindeki kudretinin timsali üç çatalı asadır.

Son tetkikat neticesinde bu heykelin Poseidon' dan ziyade Zeusi temsil ettiği anlaşılmıştır. Zeus birçok Yunan ilâhlarının babası olup yıldırım atan odur. Alâmisema onun habercisidir. Zeus aynı zamanda yağmurun, iyi havanın, bulutların kanunların ve taliin ilâhıdır. Bu bronz heykelde de yıldırım idare ederken görülüyor. Heykel 8 ayak yüksekliğinde olup milâttan evvel 5 inci asra aittir. Atla çocuk heykeli - ki şimdi (jokey) ismini taşıyor - daha sonraki devrin mahsulüdür. Dr. Dor Levi'ye göre çocuk yunanlı olmayıp bir ecnebidir ve sol elinde bir kamçı sapı tutuyor. Dr Levi « Zeus heykelinin bir takım hayvan kabuklariyle kapalı olduğunu ve bunun heykelin şimdiye kadar bozulmaktan masun kalmasına hizmet ettiğini » yazıyor. Heykel, birkaç ay temiz su içersinde bırakıldıktan sonra eski parlaklığını elde etmiştir. Boş olan gözlerinde renkli madenlerin bulunduğu tahmin edilmektedir.

Bu heykeller, tarihin san'ata hasrettiği sayfalarını çoğaltmış ve eski hakikatlere yeni hakikatler ilâve etmiştir.

KÂZIM SEVİNÇ